

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Servii E Societate Iesv Amicus Fidelis Vsque Ad
Mortem: Sive Modvs Ivvandi Moribvndos, Ægris, Sanisqve
Perinde Vtilis**

Servius, Philippe

Leodii, 1648

§. Quartvs. Amicorum fidelium par nobile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60032)

18 AMICI FIDELIS

re qui sponsæ testimonio *totus est desiderabilis*, vel, vt habet alia versio, *totum desideria*. Illud verò, mirum magis consimili pœna multari eum, qui moribundis obsequium, atque illum quæ Deo suo amoris debitum non persoluit. Voluit nempe Dominus Deus vt, vel ex hoc præiudicio conijceremus quanta caritate, non modò se, sed & proximum nostrum prosequi deberemus, cuius neglectum pari, vt ita dicam, animaduersione castigat.

Attendant hîc qui non tantum caritatis, sed & iustitiæ lege moribundi obligantur: nam si bonis alioqui Sacerdotibus ac Religiosis, ideò cœlum ad tempus clauditur quod in hoc caritatis munere remissiores fuerint; nonne meritò verendum est, ne hi (si officio suo defuerint) cœlo penitùs excludantur?

§. QUARTVS.

Amicorum fidelium par nobile.

Amici fidelis numeros omnes, ad amissim callebat, atque adeò explebat S. Ignatius, Societatis IESV Patrens

est defo
 o, totu
 magis
 ui mo
 um qu
 persol
 Deus
 njcere
 te, sec
 i debe
 ita di
 um ca
 bundi
 qui Sa
 celun
 e cari
 ; non
 i offi
 exclu
 ile.
 s, ad
 o ex
 v Pa
 rens

rens ac Fundator, vir iuuandis homi-
 nibus verè natus: calluisse, probant in-
 dustriæ, quas socijs de modo adiuuan-
 di moribundos in Constitutionibus ac
 Regulis scriptas reliquit: expleuisse ve-
 rò, egregia in primis exempla quæ pas-
 sim toto vitæ eius decursu videre est.
 Vnum affero, ex quo de reliquis fiat
 coniectura. Cùm mendicatò ægrè vi-
 tam toleraret Lutetiæ Parisiorum,
 tempusque quod stipi corrogandæ tri-
 buebat studijs decedere doleret, sta-
 tuit ad Belgas annis singulis excurre-
 re, vt ab Hispanis mercatoribus, qui
 ibi negotiabantur, pecuniæ subsidium
 in sumptus annuos emendicaret, & sic
 paucorum dierum iactura molestas
 studiorum perturbationes redimeret.
 Feliciter cessit consilium: tantùm e-
 nim quotannis pecunię referebat, quã-
 tùm sibi alterique socio satis erat ad
 parcè, modicèque viuendum. Sed ô!
 dæmonisne dicam inuidiam, an ingra-
 tissimi hominis perfidiam? exiguam,
 illam pecuniam, haud exiguo quæsi-
 tam labore, suo illi contubernali ser-
 uandam Ignatius commiserat; ouem,
 lupò,

lupo, quam totam clepsit homo trium litterarum, furtimque abstulit, & miserum Ignatium eas in angustias redegit, ut rursus, magno studiorum incommodo, quotidie mendicare cogere-
 retur. Rothomagum aufugit ille, ubi dum idoneam nauigandi in Hispaniam tempestatem operitur, in morbum, cumque periculosum incidit. Quid agat, quò se vertat? ride, sodes, immò verò stomachare: furunculus ille, perinde atque si Ignatium singulari aliquo beneficio sibi obstrinxisset ad eum de suæ valetudinis infirmitate scribit, quin & opem auxiliumque ab eo postulat. Eam nimirum de eius caritate longo usu opinionem imbiberat, ut neque ingratitude aquis extinguendam, neque perfidiæ fluminibus obruendam certo certius crederet: neque cum sua fefellit fides, Ignatius enim, qui in omnem occasionem iuuuandi proximos excubabat, oblatam hanc auidissimè arripuit; & videte quam in Amico fideli requirimus celeritatem ac diligentiam. Rothomagensis iter, quod tridui erat, sine viatico,

co,

co, nudis pedibus, ieiunus, & ita ieiunus vt ne aquam quidem gustaret, ingenti spiritus alacritate percurrit, querendi iuuandi que hominis gratia, à quo tam insigni recentique iniuria affectus erat.

Non destitit dæmon, more suo, remoras obijcere, & cælo dignum hoc facinus solitis artibus disturbare: cum enim se in viam, quo diximus animi robore, dare vellet, tanto subito terrore correptus est, vt neque pedibus satis consistere, neque vestimenta induere posse videretur. Egreditur tamen, & ante lucem ex vrbe Parisiensi egreditur; subsequitur tentator euntisq; pedes nescio quo torpore ita ligat ac degrauat, vt si plumbei facti essent: eatenus durauit ea, siue grauitas, siue torpor, quoad superato quodam collis iugo, in planum ac spatiosum campum tandem euasit. Ibi dæmonis fractæ vires, Amici verò fidelis reparatæ; ibi tanta diuinitus luce perfusus, tanta alacritate, tanto spiritus ardore incensus, vt omni prorsus molestia, corporis que depulsa torpedine, quasi

ceruus currere, & volare magis quam Xa
 ambulare videretur. Tanti refert ob-adi
 stantia statim ab initio retinacula sol- bu
 uere, ruptisque difficultatibus seipsum liuc
 generosè superare. At nondum per- run
 ueni quò volebam. Rothomagi debi- tud
 litatum hominem offendit, fraternæ dis
 caritatis memor, immemor iniuriæ, cid
 iacentem erigit, solatur verbis, re & bus
 opera adiuuat, neque benè ei velle at- mo
 que adeò facere desinit, vsque dum re- quã
 ualescat, sanitatemque confirmet; con- inte
 firmatum iam suisque nitentem viri- rum
 bus in Hispaniam mittit, cum com- dep
 mendatitijs litteris ad suos. An non quã
 est hoc Amici fidelis numeros ad a- dise
 mussim omnes explere? Quid interim lect
 ille? tandem, tandem infidelitatem sui salte
 detestari; admirari autem Ignatij cari- pon
 tatem, & tantùm non obstupescere; goti
 postremò Diuino Numini gratias a- dam
 gere, quod suis ipse oculis eum con- tuti
 spexisset, qui officio cum offensa cer- nim
 taret, malefacta beneficijs vlciscere- egre
 tur, & perfidiam fidelitate tam insigni tem
 compensaret. om

Iniurius sim in Sanctum Franciscu agat
 Xaue.

s quàm Xauerium, nisi illum Sancto Ignatio
ert ob. adiungam, Patri, filium. Ille, vt mori-
ula sol. bundis magis ad manum esset, non a-
eipsum liud vsquam diuersorium quàm ægro-
m per. rum deligebat. In Mozambici vale-
gi debi. tudinario, dum moribundis subleuan-
aternæ dis operam nauat, ipse in morbum in-
niuriæ cidit, exemplum nempe futurus, qui-
, re & bus hætenus fuerat solatium. Vbi vis
elle at. morbi non nihil remisit, nihilo segniùs
um re. quàm antea ad labores redijt : adest
t; con. interim medicus, qui explorato vena-
n viri. rum pulsu Xauerium febre affectum
com. deprehendit, eumque ministro magis,
n non quàm quibus ministrabat, indigere,
s ad a. disertè pronuntiat; rogat proinde, vt
nterim lectulum repetat quiescatvè, tantisper
em sui. saltem quoad febris decederet : res-
ij cari. pondet vir sanctus, proxima nocte ne-
scere; gotiù sibi fore cum moribundo quo-
tias a. dam, cuius salus in periculo erat, eam
n con. tutiore in loco collocare si possit, e-
sa cer. nimuerò tunc se quietem captaturum;
iscere. egressus, miserrimum homuncionem
n signi. temerè in publico iacentem reperit,
nciscu. omni ope solatioque destitutum : quid
Xaue. agat? tamquam alter Samaritanus lan-
B 4 guen-

guentem asportat in tabernaculum suum, id est in valetudinarium (nam & ipse curabatur in publico valetudinario pari cum ceteris conditione) eumque nihil cunctatus, in lectulo suo collocat, humi ipse, si ita usus tulerit, cubaturus. Ea Amici fidelis benignitas videtur non caruisse miraculo: nam cum æger ille phrenesi laborans prius deliraret, postquam S. Francisci grabatum attigit, ad mentis sanitatem illico redijt, &, quod auebat maxime Xauerius, vitæ antea peccata omnia salutari confessione expiauit, tandemque sacramentis alijs ritè procuratis, bonæ spei plenus, eadem die vivere desijt. Tum verò liquido apparuit cur tantoperè de ægro illo laboraret; quia nimirum ei, non vitæ dumtaxat, sed & salutis præsentissimum periculum imminebat. Et dubitari poterit an verus & sincerus amor ille fuerit, qui Xauerium in curanda salute aliena vsque adeò suæ reddidit memorem?

At, quid hominis erat ille pro quo tantoperè sollicitus erat? erat, inquit,

quit, vitæ eius scriptor, vltimæ sortis
nauta, qui ex febre insaniens, nondum
peccata sacra confessione expiauerat.
Discamus & hoc à B. Xauerio, nempe, *Esa.*
Amici fidelis pallium non debere esse *28.*
tam breue vt duos operire nequeat;
sed eiusmodi vt pauperes æquè atque
diuites; ignobiles peræquè atque no-
biles amplissimo caritatis sinu com-
plectatur. Sunt qui diuitum nobi-
liumque ægrotantium limina, frequē-
ter; pauperum verò, rarerent con-
terant: quasi animæ illæ, carius; hæ ve-
rò, vilius æstimentur. Nonne omnes
vno eodemque IESV-CHRISTI re-
demptæ sanguine? credo ego, pannis
vilioribus, minora; purpura verò &
byssu, maiora plerumque, crimina ob-
uelari. Vtvt est, Christus Dominus
ad Centurionis seruulum promptius,
quàm ad Reguli moribundum filium
profectus est. Dei sui exemplo Bea-
tus Xauerius, vt quisque moribundo-
rum erat miserrimus, & ope humana
maximè destitutus; ita ad illum adi-
bat frequentissimè, diurnis officijs
vigilias nocturnas adiungebat, &, vt

canonizationis eius Bulla loquitur, veluti à commissa custodia, nec die, nec nocte discedebat. Hic ergo, Amici fidelis, sincerique amoris lapis lydus esto: præsto esse ei, qui, quo amorem tuum inuitet, speciosius habet nihil quàm vlcera; nihil potentius, quo affectum tuum sibi conciliet, quàm miseriarum atque ærumnarum mille plaustra.

§. QUINTVS.

Nonnulla alia ab Amico fideli in gratiam ægroti præstanda.

CVirabit vt in ægrotantis cubiculo altum sit silentium. Non temerè quosuis ad alloquium admittet, sed eos dumtaxat, quorum consuetudine æger subleuetur.

Cauebit ne profanus vllus sermo ibi misceatur: imò parentum gemitus, amicorum complorationes visitationesque nimis crebras moderabitur. Omni præsertim studio & conatu arcebit eas personas quarum aspectu peccandi affectus possit recalescere; quales sunt turpium olim voluptatum, popinarum,